

Sygn. akt VII P 92/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Błażejowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Wiktoria Niesiołędzka - Pawlak

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2018 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w (...)

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa

SSR Katarzyna Błażejowska

Sygn. akt VII P 92/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 29 listopada 2017 r. M. R. wystąpiła przeciwko Skarbowi Państwa -Sądowi Rejonowemu w (...), o zapłatę dodatku funkcyjnego i wyrównanie dodatkowego wynagrodzenia rocznego w łącznej kwocie 44.457,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami. W uzasadnieniu powódka podała, że od 15 września 2003 r. była zatrudniona na stanowisku kierownika finansowego SR w (...), na której wynagrodzenie składało się wynagrodzenie zasadnicze 3.300,00 zł, dodatek funkcyjny 720,00 zł, dodatek za wysługę lat w kwocie 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Powódka wskazała, że w wyniku wejścia w życie 1 stycznia 2013 r. ustawy zmieniającej prawo o ustroju sądów powszechnych z mocy prawa stała się dyrektorem Sądu. Dalej powódka podała, że Minister Sprawiedliwości pismem z 29 stycznia 2013 r. dokonał zmiany jej wynagrodzenia wyłącznie w zakresie wynagrodzenia zasadniczego, podwyższając je do 7.500,00 zł, bez wypowiedzenia jej pozostałych składników wynagrodzenia. W ocenie powódki powinna ona otrzymywać dodatkowe składniki wynagrodzenia na dotychczasowych zasadach.

W odpowiedzi na pozew Skarb P. – Sąd Rejonowy w (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że nowe wynagrodzenie dyrektora sądu zostało ograniczone od wynagrodzenia zasadniczego z jednoczesnym pochłonięciem dotychczasowych składników wynagrodzenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka M. R. 5 września 1977 r. rozpoczęła pracę w Sądzie Rejonowym w (...) jako stażysta, w dniu 1 lipca 1983 r. została mianowana na głównego księgowego Sądu. Po reformie wymiaru sprawiedliwości i zmianie ustroju sądów powszechnych, w dniu 12 września 2003 r. Minister Sprawiedliwości powołał powódkę na stanowisko kierownika finansowego SR w (...). Jako kierownik powódka otrzymywała wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny a także dodatek za wysługę lat, okresowo powódka otrzymywała również dodatek specjalny, m.in. w 2004, 2007, 2010, 2011, 2012 r. w zw. z chwilowym zwiększeniem obowiązków służbowych o wysokim stopniu złożoności m.in. przeniesieniem siedziby sądów, w tym gabinetów sędziowskich, przeniesieniem sekretariatów, praca adaptacyjnymi, utworzeniem nowego biura podawczego, pracami logistycznymi związanymi z powstaniem nowej elektronicznej KW, zadaniami remontowo-inwestycyjnymi oraz nadzorowaniem remontów. Do podstawowych obowiązków powódki, jako kierownika finansowego, należało m.in. przygotowywanie projektów planów finansowych sądu, przedstawianie go dysponentowi wyższego stopnia, wykonywanie budżetu, dysponowanie rachunkiem bieżącym sądu, sprawowanie wydatków i kontroli nad realizacją zadań określonych w planie finansowym, kierowanie gospodarką finansową sądu, nadzór nad głównym księgowym, optymalizacja wydatków, zapewnienie prawidłowej realizacji przepisów ustawy o zamówieniach publicznych.

Okoliczności bezsporne, ponadto dowód – akta osobowe; pisma MS z 12.09.2003 r. – k. 14-15, zeznania powódki – k. 118 akt sprawy.

W wyniku nowelizacji ustawy o ustroju sądów powszechnych z 18 sierpnia 2011 r. powódka z dniem 1 stycznia 2013 r. z mocy prawa stała się dyrektorem SR w (...). Zakres jej obowiązków został zwiększony m.in. o obowiązki pracodawcy oraz nadzór nad mieniem sądu. Dotychczasowe warunki wynagradzania do czasu ustalenia nowych pozostały w mocy. Pismem z 29 stycznia 2013 r. Minister Sprawiedliwości przyznał powódce od 1 stycznia 2013 r. wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 7.500,00 zł, co stanowiło podwyżkę o nawet 40% w stosunku do poprzedniego wynagrodzenia. Pismem z 21 maja 2013 r. Minister Sprawiedliwości nie uwzględnił wniosku powódki o przyznanie dodatku specjalnego, wskazując, że wysokość wynagrodzenia jest odpowiednia do zakresu zadań. Z dniem 1 lutego 2014 r. Prezes SR w (...) przyznał powódce dodatek za wysługę lat.

Dowód: pismo MS z 31.12.2012 r., pismo MS z 29.01.2013 r., pismo MS z 21.05.2013 r., pismo Prezesa SR z 19.02.2014 r. – akta osobowe; pisma MS – k. 16, 17, 74, zeznania świadka A. M. – k. 117-118, zeznania dyrektora pozwanego K. A. – k. 119, zeznania powódki - 118 akt sprawy.

Pismem z 18 maja 2017 r. Minister Sprawiedliwości odwołał powódkę ze stanowiska dyrektora sądu. Powódka 3 listopada 2017 r. przyjęła wypowiedzenie zmieniające, obejmując stanowisko starszego sekretarza sądowego za wynagrodzeniem zasadniczym i dodatkiem z tytułu wysługi lat. W dniu 27 kwietnia 2018 r. na wniosek powódki rozwiązano z nią stosunek pracy za porozumieniem stron.

Dowód: pismo MS z 18.05.2017 r., wypowiedzenie zmieniające z 3.11.2017 r., pismo Dyrektora SR z 15.03.2018 r. – akta osobowe.

Nowy dyrektor sądu K. A. objął stanowisko 4 lipca 2017 r., na jego wynagrodzenie składa się wynagrodzenia zasadnicze oraz dodatek z tytułu wysługi lat pracy.

Dowód: zeznania K. A. – k. 119 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt osobowych powódki oraz zeznań osób wymienionych wyżej, którym Sąd dał w całości wiarę, pomijając jedynie tą część zeznań powódki, w której dokonywała oceny prawnej sprawy. Sąd uznał powyższe dowody za spójne, wiarygodne i wzajemnie się uzupełniające, ponadto żadna ze strony im nie przeczyła ani nie podważała ich wiarygodności, a Sąd nie dopatrywał się w zgromadzonym materiale dowodowym sprzeczności ani przesłanek ich niewiarygodności.

Przechodząc do rozważań prawnych wskazać należy, że do dnia 31 grudnia 2012 r. zasady wynagradzania dyrektorów sądów uregulowane były w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. z 2011 r. Nr 109, poz. 639, ze zm.) oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz.U. Nr 49, poz. 299). Dyrektorom sądów przysługiwały stałe składniki wynagrodzenia (wynagrodzenie zasadnicze, dodatek z tytułu zajmowanego stanowiska, dodatek za wieloletnią pracę - art. 15 ustawy o pracownikach sądów i prokuratury - oraz ruchome składniki wynagrodzenia: dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań, nagroda za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, premia), ponadto nagrody jubileuszowe, jednorazowa odprawa w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę. Natomiast od 1 stycznia 2013 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 427 ze zm.). Na mocy art. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 203, poz. 1192) dodano art. 32c, zgodnie, z którym dyrektorowi sądu i zastępcy dyrektora sądu przysługuje wynagrodzenie zasadnicze, którego wysokość ustala Minister Sprawiedliwości, jak również może być mu przyznany dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków lub zadań oraz nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy oraz art. 32d, w myśl, którego, „do dyrektora sądu oraz zastępcy dyrektora sądu stosuje się odpowiednio przepisy art. 6-7 oraz 9-11 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. z 2011 r. Nr 109, poz. 639 i Nr 113, poz. 659)” (§ 2).

Z art. 32d, wymienającego przepisy z odesłania, a contrario może wynikać wniosek, że ustawodawca od 1 stycznia 2013 r. wyłączył tę kategorię urzędników sądowych spod działania ustawy o pracownikach sądów i prokuratury (za wyjątkiem art. 6-7 oraz art. 9-11) i w konsekwencji dla omawianej grupy zawodowej ustanowił autonomiczne uregulowania dotyczące zasad wynagradzania, ograniczając je wyłącznie do składników wymienionych w art. 32c Prawa o ustroju sądów powszechnych, a następnie w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie wynagrodzenia dyrektora sądu i zastępcy dyrektora sądu (Dz.U. z 2012 r. poz. 1482), tj. do wynagrodzenia zasadniczego, dodatku specjalnego oraz nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy. Ustawodawca, zatem w sposób zamierzony pominął pozostałe uregulowania dotyczące powszechnych w prawie urzędniczym składników wynagrodzenia w tym dodatku funkcyjnego. Zmiana powyższych przepisów dotyczyła jedynie art. 32d, który od 24 stycznia 2014 r. ust. 2 tego artykułu otrzymał następujące brzmienie: „Do dyrektora sądu oraz zastępcy dyrektora sądu stosuje się odpowiednio przepisy art. 6-7, art. 9-11 oraz art. 14a-18 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. z 2011 r. Nr 109, poz. 639, ze zm.), i rozwiązała wątpliwości interpretacyjne dotyczące wysługi lat.

Wskazać, zatem należy, że ustawa nie przewiduje, w odróżnieniu od dodatku za wysługę lat, dodatkowych składników wynagrodzenia w postaci dodatku funkcyjnego a dodatek specjalny, zgodnie z brzmieniem art. 32c może przyznać wyłącznie z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków lub zadań, co dotyczy również nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy. Zatem Minister nie musiał obligatoryjnie przyznawać powódce dodatku specjalnego, a do przyznania dodatku funkcyjnego nie miał podstaw, gdyż żaden przepis prawa mu dawał mu takich kompetencji.

Ponadto zgodnie z brzmieniem art. 11 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U. Nr 203, poz. 1192) do czasu ustalenia nowych warunków wynagradzania pozostają w mocy warunki dotychczasowe. Powódka do czasu ustalenia nowych warunków wynagradzania zachowała poprzednie warunki, jednak pismem z 29 stycznia 2013 r. Minister Sprawiedliwości

ustalił nowe warunki wynagradzania wskazując, jako jedyny jego składnik wynagrodzenia zasadnicze, później uzupełnione o dodatek z tytułu wysługi lat, zatem ta zmiana doprowadziła do uchylecia poprzednich warunków wynagradzania. Niezasadny jest argument powódki, iż nie zastosowano wobec niej wypowiedzenia zmieniającego jej warunki wynagradzania i wobec tego istnieje roszczenie po jej stronie z tego tytułu. Ugruntowane jest orzecznictwo w tym zakresie SN, iż wprowadzenie do umowy postanowień mniej korzystnych wymaga albo zgody pracownika na propozycje pracodawcy zmiany umowy (porozumienie zmieniające), albo zastosowania przez pracodawcę wypowiedzenia warunków pracy i płacy (art. 42 § 1-3 k.p.). Powódka zgodnie z nowymi zasadami wynagradzania uzyskała wynagrodzenie wyższe o nawet 40% w stosunku do poprzedniego, dlatego nieuprawnione jest twierdzenie o pogorszeniu jej warunków wynagradzania. Ponadto w ocenie Sądu nowe wynagrodzenie faktycznie konsumowało poprzednio przyznane dodatki oraz wynagradzało jej poszerzenie zakresu obowiązków o sprawy pracownicze. Podkreślić należy, że dodatek specjalny na gruncie omawianych ustaw jest fakultatywny i warunkowany okresowym zwiększeniem obowiązków lub zadań, natomiast dodatek funkcyjny nie istnieje w odniesieniu do dyrektorów sądów. Wyraz temu dał także Minister Sprawiedliwości pismem z 21 maja 2013 r. wskazując, że wysokość wynagrodzenia jest odpowiednia do zakresu zadań. W ocenie Sądu nie istnieje przepis prawa, który byłby podstawą do przyznania powódce takiego dodatku, tym bardziej obligatoryjnie. Nie można także tracić z oczu sensu dodatku funkcyjnego, tj. iż przysługuje on w związku z pełnieniem funkcji i wyłącznie w okresie jej pełnienia (vide wyrok Sądu Najwyższego z 26 lipca 2017 r., I PK 218/16). Tymczasem powódka nie pełniła żadnej dodatkowej funkcji, lecz piastowała jedno stanowisko – dyrektora sądu. Również analiza jej dotychczasowych składników wynagrodzenia jasno wskazuje, iż wszelkie dodatki były tłumaczone i argumentowane najczęściej zmianami organizacyjnymi i przeprowadzanymi remontami, które musiała nadzorować i którymi musiała kierować, tak, aby nie zaburzały pracy sądu.

Podsumowując wskazać należy, iż w praktyce obecnie dyrektorzy sądów nie otrzymują dodatku funkcyjnego, ponadto orzecznictwo sądów, na czele z SN, jednoznacznie wskazuje, że jedynymi dodatkowymi obok wynagrodzenia zasadniczego składnikami wynagrodzenia dla dyrektorów sądów są dodatek specjalny, nagroda za szczególne osiągnięcia w pracy (fakultatywnie) oraz dodatek z tytułu wysługi lat pracy (obligatoryjny). Natomiast zasada praw nabytych stanowi tylko wzorzec konstytucyjny do badania konstytucyjności aktów normatywnych i w takim ujęciu nie może być przedstawiana, jako samodzielne źródło indywidualnych roszczeń pracowników lub ochrony ich zatrudnienia.

Biorąc wszystko powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 32c Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 23), stosowanego a contrario, oddalił powództwo w całości, o czym orzeczono w **pkt 1 wyroku**, nie znajdując podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu orzeczono w **pkt 2 wyroku** z uwzględnieniem wyniku sprawy, którą powódka przegrała w całości oraz art. 98 kpc, zgodnie, z którym strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Wysokość przyznanemu kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) tj. 2.700,00 zł (75% x 3.600,00).

O kosztach sądowych orzeczono w **pkt 3 wyroku** na zasadzie art. 97 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t.: Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.) w zw. z art. 98 kpc.

SSR Katarzyna Błażejowska